

Дятлова В.В.

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності

Петрик І.В.

аспірант
Донецького державного університету управління

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІКИ: МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ТА ГРУПУВАННЯ РЕГІОНІВ

Проаналізовано методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу економіки регіону. Встановлено, що наявність значної кількості методик обумовлена різними підходами до сутності поняття та відмінностями в оцінці. Визначено інноваційний потенціал регіонів України за коефіцієнтами інноваційної сприйнятливості, результативності інноваційної діяльності та інноваційного потенціалу. Проведено групування регіонів за результативністю інноваційної діяльності.

Ключові слова: інноваційний потенціал економіки регіону, підходи до оцінки, інноваційна сприйнятливість регіону, результативність інноваційної діяльності, групування регіонів.

Проанализированы методические подходы к оценке инновационного потенциала экономики региона. Установлено, что наличие большого количества методик обусловлено различными подходами к сущности понятия и отличиями в оценке. Определен инновационный потенциал регионов Украины по коэффициентам инновационной восприимчивости, результативности инновационной деятельности и инновационного потенциала. Проведена группировка регионов по результативности инновационной деятельности.

Ключевые слова: инновационный потенциал экономики региона, подходы к оценке, инновационная восприимчивость региона, результативность инновационной деятельности, группировка регионов.

The methodical approaches to the assessment of the innovative potential of the regional economy have been analyzed. It is established that the presence of a large number of methods is due to different approaches to the essence of the concept and differences in the assessment. The innovative potential of the regions of Ukraine is determined by the coefficients of innovation susceptibility, the effectiveness of innovation activity and innovation potential. A grouping of regions on the effectiveness of innovation activities was carried out.

Keywords: innovative potential of region's economy; approaches to assessment; innovative susceptibility of region; effectiveness of innovation activity; grouping.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується значною роллю інновацій як важливого чинника забезпечення економічного зростання, формування та підтримки тривалих конкурентних переваг країни в системі міжнародного поділу праці, а також підвищення рівня та якості життя населення. Реалізація інноваційно орієнтованих процесів перетворення національної економіки ґрунтується на наявності таких в секторах і галузях економіки, а також в соціально-економічних системах адміністративно-територіальних одиниць, перш за все регіонів. Це ви-

магає формування регіональних інноваційних систем, ефективного функціонування яких залежить від наявності, стану і розвитку інноваційного потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Істотний вклад у дослідження інноваційного потенціалу регіону внесли вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як С. Бирик [1], С. Єгорова та Н. Кулакова [2], Н. Куцай [3], Ю. Моїсєєва [4], І. Шляхто [5] та інші науковці, в працях яких сформульовано теоретико-методологічні засади оцінки інноваційного потенціалу регіону. У зв'язку з наявністю різних підходів до оцін-

ки, методик та методів, виникла необхідність їх аналізу для встановлення тих, за якими отримується достовірна та релевантна сьогоднішня оцінка.

На сьогодні науковцями відзначено низьку інноваційну активність підприємств і регіонів, що свідчить про відсутність дієвих механізмів підтримки інновацій в Україні як на регіональному, так і на державному рівні. Удосконалення механізмів повинно виходити з достовірної та релевантної оцінки тенденцій щодо інноваційної активності та інноваційного потенціалу. Тому дослідження підходів до оцінки, методик та методів є вкрай актуальним як з теоретичної, так і практичної точок зору.

Формулювання цілей статті. Проаналізувати методичні підходи, методи і методики оцінки інноваційного потенціалу економіки, встановити тенденції щодо основних показників і визначити групування регіонів.

Виклад основного матеріалу. Інноваційний потенціал регіонів, який реалізується в здійсненні фундаментальних і прикладних наукових досліджень, проектно-конструкторських і технологічних робіт, розробленні та запровадженні нових технологій, виробництві нових товарів і послуг, є підґрунтям для підвищення конкурентоспроможності регіону, рівня його соціально-економічного розвитку, що впливає на економіку країни та суспільні відносини.

У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання, пов'язані з визначенням сутності інноваційного потенціалу регіону, його структури та методики оцінки, вирішення яких є взаємозалежним. Так, в сутності поняття розкриваються складові інноваційного потенціалу

економіки регіону, що впливає на обґрунтування показників щодо їх оцінки.

У результаті проведеного аналізу встановлено багаточисельність визначень поняття «інноваційний потенціал» в межах різних підходів (табл. 1). Це, на наш погляд, обумовило наявність значної кількості методів і методик його оцінки, що мають певні відмінності за цілями, структурою аналітико-статистичної інформації та функціональними залежностями між окремими складовими.

Так, окремі дослідники, наприклад у роботі [5], розглядають інноваційний потенціал регіону за допомогою системного підходу, визначаючи кожний його складовий елемент через систему індивідуальних показників. Зазначається, що інноваційний потенціал регіону є системою, яка володіє емерджентними властивостями та не зводиться до простої суми своїх складових.

Інші дослідники при оцінці інноваційного потенціалу регіону використовують комплексні індекси [6], які враховують взаємозв'язок і взаємозалежність його складових елементів. Інноваційний потенціал розглядається як функція, що залежить від двох факторів: коефіцієнта інноваційної сприйнятливості регіону та коефіцієнта інноваційної результативності регіону, який визначається із врахуванням масштабів виробництва інноваційної продукції, рівня сприйнятливості нової продукції регіоном, рівня завантаженості інноваційної сфери регіону експортованими інноваціями та рівня самостійності інноваційної сфери регіону.

Одна з найпоширеніших методик оцінки інноваційного потенціалу регіону, що відображена у роботах [7; 8], ґрунтується на розрахунку-

Таблиця 1

Підходи до визначення інноваційного потенціалу регіону

Назва підходу	Визначення
Процесний підхід	Інноваційний потенціал розглядається як діяльність суб'єктів регіону в області планування, розробки, апробації та впровадженні інновацій для постійної підтримки потенціалу регіону на конкурентному рівні
Результативний підхід	Визначає інноваційний потенціал як ефективність та результативність використання інноваційної діяльності суб'єктами регіону
Узагальнений підхід	Комплексне дослідження ресурсної та результативної складової, які відображають готовність і здатність регіону до інноваційного розвитку
Ресурсний підхід	Інноваційний потенціал розглядається як сукупність трудових, матеріальних-технічних, інформаційних, організаційно-управлінських ресурсів, комплексне та системне використання яких забезпечує ефективний інноваційний розвиток регіону
Інклінаційний підхід	Роздивляє інноваційний потенціал регіону з точки зору прихованих можливостей, які за певних умов можуть бути інтегровані у інноваційний розвиток
Системний підхід (з позиції сталого інноваційного розвитку)	Оцінює інноваційний потенціал регіону з позиції сталого розвитку, складові елементи якого (екологічна економічна і соціальна складова) роздивляються у взаємозв'язку і взаємозалежності, як єдина функціонуюча система

Джерело: узагальнено за джерелами [1–4]

вому методі головних показників інноваційного потенціалу. Такими є коефіцієнт інноваційної сприйнятливості та коефіцієнт результативності інноваційної діяльності. Ця методика оцінки взята нами за основу і відповідно їй розраховано інноваційний потенціал регіонів України за 2013-2015 рр., для чого використані офіційні статистичні дані [9].

Оскільки потенційні можливості створення інновацій не завжди відповідають реальній потребі до їх впровадження, розраховано інноваційну сприйнятливості регіону на етапі виробництва та етапі споживання за коефіцієнтом випередження інноваційного розвитку.

Коефіцієнт випередження інноваційного розвитку на етапі виробництва (K_{BI}) розраховано за формулою:

$$K_{BI} = \frac{T_{III\%}}{T_{BI}}, \quad (1)$$

де $T_{III\%}$ – обсяг реалізованої інноваційної продукції за регіоном у % до загального її обсягу в країні; T_{BI} – темпи зростання витрат на дослідження і розробки на промислових підприємствах регіону.

$$T_{III\%} = \frac{\phi_t}{\phi_{t-1}}, \quad (2)$$

де ϕ_t, ϕ_{t-1} – питома вага реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції в періоди $t, t-1$ (%).

$$T_{BI} = \frac{\gamma_t}{\gamma_{t-1}}, \quad (3)$$

де γ_t, γ_{t-1} – витрати на дослідження і розробки на промислових підприємствах регіону в періоди $t, t-1$ (тис. грн.).

Зростання інноваційної сприйнятливості відбувається, коли частка інноваційної продукції зростає швидше, ніж витрати із різних джерел на науково-дослідні та науково-конструкторські роботи. За таких умов коефіцієнт випередження інноваційного розвитку перевищує одиницю ($K_{BI} > 1$). Якщо темпи зростання витрат випереджають темпи зростання інноваційної продукції, тоді коефіцієнт менше одиниці ($K_{BI} < 1$), отже відбувається погіршення інноваційної сприйнятливості, що сповільнює інноваційний розвиток регіону.

Коефіцієнт випередження інноваційного розвитку на етапі споживання (K_{BIC}) розраховано на формулою:

$$K_{BIC} = \frac{T_{IIIv}}{T_{TI}}, \quad (4)$$

де T_{IIIv}, T_{TI} – відповідно темпи зростання витрат на інноваційну діяльність та витрат на технологічні інновації.

$$T_{IIIv} = \frac{V_t}{V_{t-1}}, \quad (5)$$

де V_t, V_{t-1} – обсяги витрат на інноваційну діяльність, тис. грн.

$$T_{TI} = \frac{I_t}{I_{t-1}}, \quad (6)$$

де I_t, I_{t-1} – обсяги витрат на технологічні інновації, тис. грн.

Зростання інноваційної сприйнятливості регіону відбувається у випадку, коли значення цього коефіцієнта перевищує одиницю ($K_{BIC} > 1$).

Коефіцієнт результативності інноваційної діяльності (K_{PID}) розраховано за формулою:

$$K_{PID} = \frac{V_{III}}{V_{PIDP}}, \quad (7)$$

де V_{III} – обсяг продукції, яка є новою для ринку, тис. грн.; V_{PIDP} – обсяг прикладних досліджень та розробок у галузі технічних робіт, тис. грн.

Коефіцієнт результативності інноваційної діяльності відображає збалансованість попиту та пропозиції на ринку інновацій. Чим вище значення цього коефіцієнту, тим кращий інноваційний клімат у регіоні.

Проведено групування регіонів України за рівнем їх інноваційної сприйнятливості за такими характеристиками та значеннями коефіцієнтів:

I група – регіони з високою інноваційною сприйнятливості (обидва коефіцієнти випередження інноваційного розвитку перевищують одиницю, коефіцієнт результативності вищий, ніж в середньому по Україні).

II група – регіони з середньою інноваційною сприйнятливості (один із коефіцієнтів випередження інноваційного розвитку менше за одиницю, або обидва коефіцієнти випередження інноваційного розвитку ненабагато менші одиниці, але коефіцієнт результативності вищий, ніж в середньому по Україні).

III група – регіони з низькою інноваційною сприйнятливості (обидва коефіцієнти випередження інноваційного розвитку менші за одиницю).

Результати розрахунків коефіцієнтів та встановлені групи для регіонів (табл. 2) дозволяють стверджувати, що переважна більшість регіонів України відносяться до II та III групи інноваційної сприйнятливості, що свідчить про середній та низький рівень ефективності інноваційної

Групи регіонів за інноваційною сприйнятливістю

Регіон	$K_{ВІВ}$			$K_{ВІС}$			$K_{РІД}$			Група регіону за рівнем інноваційної сприйнятливості		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
АР Крим	1,73	-	-	0,21	-	-	12,38	-	-	II	-	-
Вінницька	1,81	0,86	0,38	1,54	0,86	2,49	3,05	8,69	6,30	I	II	II
Волинська	1,69	1,45	0,79	2,44	0,89	0,28	2,38	3,07	30,31	I	II	III
Дніпропетровська	2,24	0,31	0,67	0,09	1,90	12,51	1,38	1,79	7,90	II	II	II
Донецька	1,27	1,25	2,29	0,29	3,34	0,36	54,92	68,48	17,17	II	I	II
Житомирська	1,19	0,25	1,88	4,37	2,69	0,37	4,77	8,83	1,65	I	II	II
Закарпатська	1,13	0,56	0,59	0,42	1,08	1,95	29,75	29,62	43,07	II	II	II
Запорізька	1,23	0,85	1,58	1,51	1,24	0,46	44,83	52,41	40,23	I	II	II
Івано-Франківська	0,97	0,85	0,81	5,78	0,20	3,51	24,92	54,39	35,24	II	III	II
Київська	2,01	0,96	0,35	0,45	1,08	1,72	4,64	5,43	3,28	II	II	II
Кіровоградська	2,40	0,42	0,49	0,12	1,29	1,95	22,87	27,04	9,16	II	II	II
Луганська	0,71	0,23	22,43	1,55	3,52	0,07	0,00	0,00	52,09	II	II	II
Львівська	1,42	0,75	0,98	1,74	0,99	0,77	3,12	3,63	1,85	I	II	II
Миколаївська	1,15	1,49	0,18	0,68	1,49	2,46	2,26	1,65	38,70	II	I	II
Одеська	0,98	0,75	0,50	0,04	4,67	0,20	9,55	9,14	10,06	III	II	III
Полтавська	0,46	1,67	0,31	0,96	1,01	1,24	19,00	19,86	72,20	III	I	II
Рівненська	1,45	1,18	0,65	24,98	0,45	1,20	1,87	2,84	1,56	I	II	II
Сумська	1,28	1,06	0,79	0,76	4,01	0,19	14,37	15,87	81,28	II	I	III
Тернопільська	0,42	0,72	1,77	1,56	2,76	0,14	5,05	5,97	2,76	II	II	II
Харківська	1,00	0,79	1,00	0,65	1,26	0,89	2,09	2,07	3,17	II	II	II
Херсонська	0,74	1,35	0,36	3,10	0,35	2,91	10,03	11,40	10,04	II	II	II
Хмельницька	0,85	0,49	0,75	0,72	1,90	0,64	0,00	0,00	0,13	III	II	III
Черкаська	1,55	0,84	0,25	0,22	1,08	3,39	1,86	2,09	4,02	II	II	II
Чернівецька	0,67	0,81	0,97	3,13	1,64	0,22	0,00	0,00	0,00	II	II	III
Чернігівська	0,32	2,01	0,38	4,62	0,62	0,52	3,42	4,54	2,86	II	II	III
м. Київ	0,94	0,43	0,22	0,72	1,24	1,72	0,53	0,61	1,80	III	II	II
м. Севастополь	0,30	-	-	4,96	-	-	0,02	-	-	II	-	-
Україна	0,95	0,82	0,62	0,84	1,12	2,00	5,92	3,70	4,14	-	-	-

Джерело: розраховано за офіційними статистичними даними [9]

діяльності. Однак коефіцієнт результативності інноваційної діяльності майже для всіх регіонів значно перевищує одиницю, що свідчить про наявність сприятливого інноваційного клімату в регіонах та в Україні загалом.

Для оцінки інноваційного потенціалу розраховуємо коефіцієнт результативності інноваційного потенціалу:

$$K_{PII} = \frac{T_{III\%}}{T_{IB}}, \quad (8)$$

де $T_{III\%}$ – темпи зростання питомої ваги реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі промислової продукції суб'єктів господарювання регіону; T_{IB} – темпи зростання інноваційних витрат у промисловості регіону;

$$T_{IB} = \frac{IB_t}{IB_{t-1}}, \quad (9)$$

де IB_t , IB_{t-1} – інноваційні витрати на промислових підприємствах регіону в періоди t , $t-1$ (тис. грн).

Результативність інноваційного потенціалу зростає, якщо питома вага інноваційної продукції зростає швидше, ніж витрати із різних джерел на її здійснення. За таких умов коефіцієнт результативності інноваційного потенціалу перевищує одиницю ($K_{PII} > 1$).

Результати розрахунку коефіцієнтів свідчать (табл. 3), що загалом в Україні та окремих регіонах на протязі 2013-2015 років існує загальна тенденція до зниження темпів росту питомої ваги

Інноваційний потенціал та групи регіонів за результативністю інноваційної діяльності

Регіон	T _{ін, %}			T _{ІВ}			K _{РІП}			Група регіону за результативністю інноваційної діяльності		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
АР Крим	1,43	-	-	0,29	-	-	4,93	-	-	III	-	-
Вінницька	1,44	1,00	0,26	1,66	1,15	0,72	0,87	0,87	0,36	II	II	V
Волинська	1,76	0,83	0,88	1,88	0,98	0,34	0,94	0,85	2,59	III	V	V
Дніпропетровська	2,38	0,37	0,57	0,94	0,78	9,17	2,53	0,47	0,06	III	V	IV
Донецька	1,36	0,57	1,53	0,64	0,55	1,60	2,13	1,04	0,96	I	V	II
Житомирська	1,08	0,25	1,29	1,01	0,83	0,54	1,07	0,30	2,39	III	V	III
Закарпатська	1,16	0,54	0,55	0,76	0,66	1,36	1,53	0,82	0,40	II	V	IV
Запорізька	1,05	0,74	1,59	1,23	1,14	0,94	0,85	0,65	1,69	IV	IV	III
Івано-Франківська	0,57	0,88	0,34	2,40	0,20	0,96	0,24	4,40	0,35	III	V	V
Київська	1,41	0,92	0,36	0,57	1,17	1,19	2,47	0,79	0,30	III	IV	IV
Кіровоградська	2,29	0,45	0,79	0,34	0,81	1,37	6,74	0,56	0,58	IV	V	IV
Луганська	0,62	0,10	9,00	1,13	0,09	0,69	0,55	1,11	13,04	III	V	III
Львівська	1,43	0,70	0,90	0,92	0,85	1,26	1,55	0,82	0,71	I	V	IV
Миколаївська	3,33	0,50	0,20	1,98	0,85	0,48	1,68	0,59	0,42	III	V	V
Одеська	1,00	0,67	0,50	0,06	3,56	0,15	16,67	0,19	3,33	IV	IV	V
Полтавська	0,45	1,37	0,21	1,68	1,64	0,37	0,27	0,84	0,57	III	II	V
Рівненська	1,33	1,00	0,50	0,44	0,54	0,60	3,02	1,85	0,83	IV	III	V
Сумська	0,98	1,00	0,68	1,13	2,09	0,28	0,87	0,48	2,43	V	II	V
Тернопільська	0,35	0,65	1,65	0,29	2,37	0,25	1,21	0,27	6,60	III	IV	III
Харківська	1,00	0,79	0,89	0,87	1,11	0,94	1,15	0,71	0,95	V	IV	V
Херсонська	0,71	1,35	0,26	1,04	0,56	0,78	0,68	2,41	0,33	IV	III	V
Хмельницька	0,70	0,56	0,78	0,50	1,18	0,50	1,40	0,47	1,56	V	IV	V
Черкаська	1,67	0,80	0,44	0,31	1,06	1,76	5,39	0,75	0,25	III	IV	V
Чернівецька	0,74	0,77	1,20	0,99	1,34	0,27	0,75	0,57	4,44	V	IV	IV
Чернігівська	0,64	1,11	0,50	3,40	0,79	0,33	0,19	1,41	1,52	IV	III	III
м. Київ	1,00	0,45	0,20	1,59	0,68	1,66	0,63	0,66	0,12	II	V	IV
м. Севастополь	0,33	-	-	1,45	-	-	0,23	-	-	IV	-	-
Україна	1,00	0,76	0,56	0,83	0,85	1,79	1,20	0,89	0,31	-	-	-

Джерело: розраховано за офіційними статистичними даними [9]

реалізованої інноваційної продукції, при цьому темпи росту витрат на інновації суттєво зростають. В інших регіонах відзначено значні коливання значень коефіцієнтів. Це обумовлює низький рівень реалізації інноваційного потенціалу.

Групування регіонів України за рівнем їх результативності інноваційної діяльності здійснено за такими характеристиками:

I група – регіони, у яких спостерігається перевищення темпів зростання питомої ваги інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої інноваційної продукції над темпами інноваційних витрат;

II група – регіони, у яких темпи зростання питомої ваги витрат на інновації вищі, ніж темпи зростання питомої ваги інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої продукції;

III група – регіони, у яких спостерігаються високі темпи зростання питомої ваги реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції та зменшення витрат на інновації;

IV група – регіони, у яких зросли витрати на інновації, але знизилась темпи зростання питомої ваги реалізованої інноваційної продукції;

V група – регіони, у яких обидва показники мають низьке значення.

Результати щодо групування за результативністю інноваційної діяльності (табл. 3) свідчать про відсутність чіткої тенденції щодо окремого регіону, що вказує на недостатній рівень фінансового планування щодо інновацій.

Висновки. Аналіз методичних підходів до оцінки інноваційного потенціалу економіки регі-

ону показав, що існує значна кількість методів і методик оцінки інноваційного потенціалу регіону, що обумовлено різними підходами до сутності поняття та відмінностями в оцінці. Одна з найпоширеніших методик оцінки інноваційного потенціалу регіону ґрунтується на розрахунковому методі показників інноваційного потенціалу, а саме коефіцієнтів інноваційної сприйнятливості, результативності інноваційної діяльності та інноваційного потенціалу.

На засадах розрахунків коефіцієнтів проведено групування регіонів. Встановлено, що більшість регіонів має середній та низький рівень інноваційної сприйнятливості. Однак коефіцієнт результативності інноваційної діяльності майже у всіх регіонах значно перевищує одиницю, що вказує на наявність сприятливого інноваційного клімату у регіонах та в Україні загалом. Показано, що в Україні та окремих регіонах на протязі 2013-2015 років існує загальна тенденція до зниження темпів росту питомої ваги реалізованої інноваційної продукції, при цьому темпи росту витрат на інновації суттєво зростають. Це обумовлює низький рівень реалізації інноваційного потенціалу. Результати групування за результативністю інноваційної діяльності свідчать про відсутність чіткої тенденції щодо окремого регіону та вказує на недостатній рівень фінансового планування щодо інновацій.

Бібліографічний список:

1. Бибик С.Н. Инновационный потенциал региона: сущность, содержание, структура. Креативная экономика. 2013. № 5. С. 3-9.
2. Егорова С.Е., Кулакова Н.В. Инновационный потенциал региона: сущность, содержание, методики оценки. Вестник Псковского государственного университета. 2014. № 4. С. 54-67.
3. Куцай Н.С. Проблемы дослідження підходів до трактування поняття «інноваційний потенціал регіону». Проблеми економіки та управління: Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». 2008. № 628. С. 192-197.
4. Моїсєєва Ю.Ю. Інноваційний потенціал: теоретико-методичні підходи щодо визначення сутності. Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону. 2012. С. 241-245
5. Шляхто И.В. Оценка инновационного потенциала региона. Управление общественными и экономическими системами. 2007. № 1. С. 6-14.
6. Біловодська О.А., Грищенко О.Ф. Формування маркетингових критеріїв щодо оцінки інноваційного потенціалу регіону. Механізм регулювання економіки. 2009. № 4. Т. 2. С. 246-256.
7. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: регіональний аспект. Міжнародна економічна політика. 2005. № 2 (1). С. 44-68.
8. Бондарчук Н.В. Інноваційна сприйнятливість регіонів України. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. 2011. С. 1-7.
9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. (2013, 2014, 2015 pp.) / Держ. ком. статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

References:

1. Bibik, S.N. (2013), "Innovative potential of the region: essence, content, structure", Creative economics, no. 5, pp. 3-9.
2. Egorova, S.E., Kulakova, N.V. (2014), "Innovation potential of the region: essence, content, methods of evaluation", Bulletin of Pskov State University, no. 4, pp. 54-67.
3. Kutsai, N.S. (2008), "Problems of the study of approaches to the interpretation of the concept of "innovative potential of the region", Problems of Economics and Management, Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic", no. 628, pp. 192-197.
4. Moisieieva, Yu.Yu. (2012), "Innovative potential: theoretical and methodological approaches to the definition of the essence", Actual problems of economic and social development of the region, pp. 241-245.
5. Shliakhto, I.V. (2007), "Assessment of the innovative potential of the region", Management of public and economic systems, no. 1, pp. 6-14.
6. Bilovodska, O.A., Hryshchenko, O.F. (2009), "Formation of marketing criteria for assessing the innovation potential of the region", Mechanism of regulation of the economy, no. 4, vol. 2, pp. 246-256.
7. Antoniuk, L.L. (2005), "International competitiveness of countries: regional aspect", International economic policy, no. 2 (1), pp. 44-68.
8. Bondarchuk, N.V. (2011), "Innovative susceptibility of the regions of Ukraine", Scientific herald of the Academy of municipal management, Series: Management, pp. 1-7.
9. Scientific and innovation activity in Ukraine: statistical collection (2013, 2014, 2015), State Statistics Committee of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Diatlova V.V.

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head at Department of Management
of Foreign Economic and Innovation Activity

Petryk I.V.

Postgraduate student
Donetsk State University of Management

INNOVATION POTENTIAL OF THE ECONOMY: METHODICAL APPROACH TO THE ASSESSMENT AND GROUPING OF REGIONS

The methodical approaches to the assessment of the innovative potential of the regional economy have been analyzed. It is established that the presence of a large number of methods is due to the different approaches to the essence of the concept and differences in the assessment, in terms of goals, structure of analytical and statistical information and functional dependencies between individual components.

One of the most common methods for assessing the innovation potential of the region is based on the calculation of the main indicators. The specified method uses the coefficient of innovative susceptibility and the coefficient of effectiveness innovation activity. On the basis of this methodology, the innovative potential of the regions of Ukraine during 2013-2015 years is calculated using official statistics.

The innovative potential of the regions of Ukraine is determined by the coefficients of innovation susceptibility, the effectiveness of innovation activity and innovation potential. The coefficient of innovative susceptibility at the production stage (by the ratio of the share of realized industrial innovation in the region to the growth rate of research and development costs at industrial enterprises of the region) and consumption stage (by the ratio of growth rates of costs for innovation activity and costs for technological innovations) are determined. The coefficient effectiveness of innovation activity (by the ratio in the financial terms of the volume of production, which is new for the market, to the volume of applied research and development in the field of technical works) is calculated. The coefficient of innovation potential (by the ratio of growth rates of the proportion of realized innovation products in the total volume of industrial production in the region to the growth rate of innovation costs in the region) is calculated.

A grouping of regions on the effectiveness of innovation activities was carried out. It is established that most regions have an average and low level of innovative susceptibility. However, the coefficient effectiveness of innovation activity in almost all regions is significantly higher than the unit, indicating that there is a favorable innovation climate in the regions and in Ukraine as a whole. The results of grouping by the effectiveness of innovation activity are shown a lack of a clear trend towards a particular region and an insufficient level of financial planning of innovation.

It has been proven that in Ukraine and certain regions there is a general tendency to decrease the growth rate of the share of realized innovative products and increased costs for innovations. This indicates a low level of implementation of innovation potential.